

Då fanns tid att lyssna

I januari i år var det 48 år sedan jag hade kontakt med familjen. Då ringde dottern som jag omhändertagit, och ville tacka.

Text: Gun-Lis Angsell | Illustration: Johanna Gustafsson | [Prenumerera](#) | Artikel i SocialPolitik nr 1 2018

Som ung jobbade jag som socialassistent i Stockholms barnavårdsnämnd. Ett jobb som jag nu, långt senare, tänker att jag var alldeles för ung och oerfaren för.

En dag kom en av mina klienter med en fin docka. Skrållan.

– Den vill jag ge till din lilla flicka, sa hon. Den lilla flickan var två år.

Nej, sa jag: För mycket, för dyrt, du behöver inte... Men hon envisades.

– Jag vet att du inte får ta emot presenter, men du har gjort så mycket för mig och mina barn. Och det här är inte till dig. Det är till Marie.

Jag tog emot dockan.

Tiden gick. Kontakten med familjen ebbade ut.

Femtio år senare, 48 för att vara exakt, ringer telefonen. Okänt nummer. Jag svarar lite surt och kort. Någon som vill sälja, tigga, bjuda in till gratis event.

Nej, så är det inte. Det är kvinnans dotter som då var i fem-sex-åldern.

– Kommer du ihåg mig? Jag vill ringa och tacka för allt som du gjorde för min mamma, och för mig och min bror. Jag har tänkt på dig i alla år. På ditt lugn och ditt tålmod.

Jag blir förstas överraskad och väldigt glad. Jag har tänkt på familjen genom åren och undrat hur det gått. Vad jag gjorde. Vad jag kunde ha gjort och borde ha gjort. Deras liv var kaotiskt med misshandel, svek, en uppslitande skilsmässa, vårdnadstvist. Migrän, skolk, rymningar och slagsmål. Barnen omhändertogs. Flickan placerades i familjehem.

– Det har räddat mitt liv, säger hon.

Hon har fortfarande kontakt med familjehemmet och har numera ett bra liv. Mamman lever inte längre, inte heller brodern, som vid tiden för min kontakt var i tonåren.

Frågan är, vad var det som var hjälpsamt?

Vi hade inga utrednings- eller bedömningsinstrument, inga riktlinjer eller Allmänna Råd, inga evidensbaserade metoder och avsevärt mindre kunskap än i dag. Vi tog det vi hade att tillgå. Tid, tålamod, uppriktigt intresse och en envis närvaro.

Vad gjorde du rent konkret, frågade någon när jag berättade det här. Det är inte så lätt att svara på. Många hembesök. Många samtal med mamman. Det var inte samtal som baserades på någon särskild samtalsmetodik. Lyssnade, stod ut med hennes utbrott och hatattacker mot pappan. Fanns till hands, lät bli att fördöma eller moralisera och uppförde mig som en medmänniska.

Pekade på de skäl som fanns att trots allt leva vidare. Försökte få henne att orka se barnen och lirkade för att få henne att gå med på en kontaktperson/övervakare till dem och senare en placering utanför hemmet.

På något sätt lyckades jag förmedla min ärliga ambition att hjälpa familjen. Skapade tillit skulle man kanske säga i dag.